

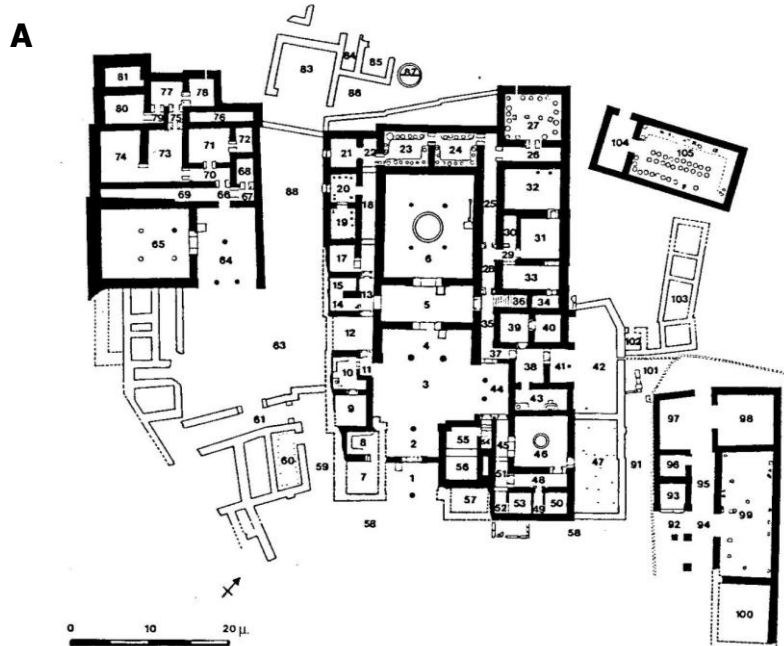
ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Α' ΤΑΞΗΣ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ:

ΟΜΑΔΑ Α

Από τις πέντε (5) ερωτήσεις της **Ομάδας Α** να απαντήσετε τις τρεις (3).
Κάθε ολοκληρωμένη απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

1. Παρατηρήστε με προσοχή τις παρακάτω κατόψεις κτηρίων. Αναγνωρίστε σε ποιον πολιτισμό ανήκουν και περιγράψτε τα βασικά αρχιτεκτονικά τους χαρακτηριστικά. (4 μονάδες)



2.α. Ποια υπήρξαν τα αίτια του Πελοποννησιακού πολέμου; **(2 μονάδες)**

β. Ποιες ήταν οι δύο απόψεις που διατυπώθηκαν σχετικά με την τύχη των Αθηναίων μετά την ολοκλήρωση του Πελοποννησιακού πολέμου; Ποια άποψη επικράτησε τελικά και γιατί; Ποιοι ήταν οι όροι που επιβλήθηκαν στην πόλη της Αθήνας; **(2 μονάδες)**

3.α. Παρατηρήστε με προσοχή τις παρακάτω φωτογραφίες. Αναγνωρίστε ποιος από τους δύο ναούς που εικονίζονται είναι Ιωνικού ρυθμού. Δικαιολογήστε την απάντησή σας. **(1 μονάδα)**

β. Ποια είναι τα βασικά αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά ενός ναού της αρχαϊκής περιόδου; **(3 μονάδες)**

A



B



4. Ποια ήταν τα αίτια της μετακίνησης ελληνικών πληθυσμών κατά τον 8^ο αιώνα π.Χ; Ποια ήταν τα χαρακτηριστικά που έπρεπε να έχει ο νέος τόπος εγκατάστασης και πως οργανωνόταν η μετακίνηση του πληθυσμού; Ποιες ήταν οι σχέσεις που αναπτύσσονταν μεταξύ αποικίας και μητρόπολης; **(4 μονάδες)**

5. Τοποθετήστε τα γεγονότα στη σωστή σειρά ξεκινώντας από το παλαιότερο. Προσθέστε τη χρονολογία σε καθένα από τα γεγονότα που σας δίνονται. **(4 μονάδες)**

- | | |
|--|-----------------|
| α. Ανατροπή Ιππία από τους Αθηναίους | 1. |
| β. Μάχη Θερμοπυλών | 2. |
| γ. Κατάληψη Σφακτηρίας από τους Αθηναίους | 3. |
| δ. Ιωνική επανάσταση εναντίον των Περσών | 4. |
| ε. Μάχη Πλαταιών | 5. |
| στ. Έναρξη Πελοποννησιακού πολέμου | 6. |
| ζ. Μάχη στα Λεύκτρα μεταξύ Θηβαίων και Σπαρτιατών | 7. |
| η. Νίκη Λύσανδρου στους Αιγός ποταμούς | 8. |

ΟΜΑΔΑ Β

Από τις τέσσερις (4) ερωτήσεις της **Ομάδας Β** να απαντήσετε τις δύο (2).
Κάθε ολοκληρωμένη απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

- 1.** Με βάση τα στοιχεία που σας προσφέρει το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις απαντήστε στα ερωτήματα. **(4 μονάδες)**
- α.** Ποια είναι η θέση του πολίτη στα πλαίσια της πόλης – κράτους;
β. Τι ήταν η οπλιτική φάλαγγα και ποια ήταν η σημασία της για την πόλη;

«Από τον 7^ο αιώνα και μετά, ορισμένες πόλεις υιοθέτησαν ένα νέο τρόπο διεξαγωγής μάχης: τη διάταξη σε φάλαγγα των οπλιτών. Ο οπλίτης είναι ένας στρατιώτης με βαρύ οπλισμό που φοράει μετάλλινο θώρακα και κράνος που έχει στην κορυφή μια απόληξη¹ σε σχήμα πετάλου. Είναι οπλισμένος με δόρυ και ασπίδα στρογγυλή με διπλή λαβή. [...] Η διάταξη σε φάλαγγα που συνεπάγεται² τη συλλογική μαχητική προσπάθεια και δίνει τη νίκη σε αυτούς που θα μείνουν κύριοι του εδάφους τους, διερμηνεύει³ πράγματι μια διπλή δομική εξέλιξη: από τη μία πλευρά, το θρίαμβο της αρχής της ισότητας και της εναλλαξιμότητας⁴ των ατόμων που αποτελούν τη φάλαγγα – ισότητα αριστοκρατικού τύπου στην καταγωγή της, δηλαδή ισότητα μεταξύ «ομοίων» που αποκλείει το ατομικό κατόρθωμα που χαρακτηρίζει την ομηρική εποχή – και από την άλλη, την επιβεβαίωση του δεσμού της πόλης με το έδαφος της και την ανάγκη να προασπίζονται⁵ στο εξής τα σύνορα αυτού του εδάφους απέναντι σε κάθε εξωτερική εισβολή.»

*Claude Mosse, Annie Schnapp Gourbeillon, Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000 – 31π.Χ.)
μτφ. Λύντια Στεφάνου, εκδόσεις Δημ. Ν. Παπαδήμας, Αθήνα 2012, σ. 185-186*

¹ **απόληξη:** το ακραίο, συνήθως λεπτό τμήμα αντικειμένου.

² **συνεπάγεται:** κάτι έχει ως αποτέλεσμα, ως λογική συνέπεια κάτι άλλο.

³ **διερμηνεύω:** εκφράζω με λόγια ή με ενέργειες τις σκέψεις ή τις επιθυμίες κάποιου άλλου ή κάποιων άλλων, που τους εκπροσωπώ.

⁴ **εναλλάξ:** πότε ο ένας, πότε ο άλλος. Μια ο ένας, μια ο άλλος εκ περιτροπής.

⁵ **προασπίζω:** προστατεύω, υποστηρίζω ενεργά κάτι, υπερασπίζω.

2. Με βάση τα στοιχεία που σας προσφέρει το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις απαντήστε στα ερωτήματα. **(4 μονάδες)**
- α. Ποιοι λόγοι οδήγησαν το Δαρείο να στραφεί εναντίον της Ερέτριας και της Αθήνας;
 - β. Τι γνωρίζετε σχετικά με τη μάχη του Μαραθώνα; Ποιος ηγήθηκε της προσπάθειας των Ελλήνων έναντι των Περσών;
 - γ. Ποια υπήρξε η σημασία της τελικής έκβασης της μάχης του Μαραθώνα για τους Έλληνες;

«Η περσική εκστρατεία ξεκίνησε στις αρχές του καλοκαιριού του 490. Κατευθύνθηκε πρώτα προς τις Κυκλάδες και την Εύβοια, όπου οι Πέρσες συνάντησαν την αντίσταση της Καρύστου και της Ερέτριας, τις οποίες τελικά εξουδετέρωσαν. Ύστερα αποβιβάστηκαν στον κόλπο του Μαραθώνα. Οι Αθηναίοι προτού ακόμα φτάσουν οι Πέρσες, καθοδηγούμενοι καθώς φαίνεται από το Μιλτιάδη, αποφάσισαν να στείλουν πρεσβεία στη Σπάρτη για να ζητήσουν τη βοήθεια των Λακεδαιμονίων. Αυτοί συνέπεσε⁶ να έχουν τότε τις γιορτές προς τιμήν του Καρνείου Απόλλωνα και η απάντηση που έδωσαν στους Αθηναίους ήταν, αν όχι αρνητική, πάντως αμφίβολη. Έτσι οι Αθηναίοι, μόνοι, μαζί με λίγους Πλαταιείς, ετοιμάστηκαν να αντιμετωπίσουν τον εχθρό.»

*Claude Mosse, Annie Schnapp Gourbeillon, Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000 – 31π.Χ.)
μτφ. Λύντια Στεφάνου, εκδόσεις Δημ. Ν. Παπαδήμας, Αθήνα 2012, σ. 238*

3. Με βάση τα στοιχεία που σας προσφέρει το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις απαντήστε στα ερωτήματα. **(4 μονάδες)**
- α. Ποιες υπήρξαν οι αφορμές που οδήγησαν στην έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου;
 - β. Επιβεβαιώθηκαν οι προβλέψεις του Περικλή για έναν σύντομο και νικηφόρο πόλεμο; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

«Φαίνεται ότι πράγματι με πρωτοβουλία του Περικλή βγήκε την ίδια εποχή ένα ψήφισμα που απαγόρευε στους Μεγαρείς την πρόσβαση στις αγορές, στην Αθήνα και στις πόλεις της συμμαχίας, με την αιτίαση ότι οι Μεγαρείς έδιναν άσυλο στους φυγάδες δούλους. Ατελείωτες συζητήσεις έχουν γίνει για τις αιτίες της επιβολής ενός τέτοιου μέτρου, [...] όπως η συμμετοχή των Μεγαρέων στην επιχείρηση της Κορίνθου εναντίον της Κέρκυρας, πρόκληση υπολογισμένη από τον Περικλή για να εξαναγκάσει τους Σπαρτιάτες να κάνουν έναν πόλεμο που τον έβλεπε σύντομο και νικηφόρο[...].»

*Claude Mosse, Annie Schnapp Gourbeillon, Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000 – 31π.Χ.)
μτφ. Λύντια Στεφάνου, εκδόσεις Δημ. Ν. Παπαδήμας, Αθήνα 2012, σ. 274*

4. Ποιες υπήρξαν οι μεταρρυθμίσεις που προώθησε ο Κλεισθένης στην πόλη της Αθήνας; Για ποιους λόγους ο Κλεισθένης θεωρείται ο θεμελιωτής του δημοκρατικού πολιτεύματος; **(4 μονάδες)**

⁶ **συμπίπτω:** για κάτι που συμβαίνει συγχρόνως με κάτι άλλο, τυχαία ή και προγραμματισμένα.